

Sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ muutmise määruse seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määruse muutmise eesmärk on viia määruse nr 74 sisu kooskõlla 01.09.2025 jõustuvate sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) muudatustega, millega võimaldatakse edaspidi riigipoolse soodustusega abivahendeid vajaduspõhiselt ja ühtsetel alustel kogu elukaare jooksul. Muudatuste tulemusena ei ole alates 01.09.2025 ühelgi sihtrühmal riigipoolse soodustusega abivahendi saamise eelduseks vähenenud töövõime või puude raskusastme tuvastamine.

Täiendavalt tehakse määruses muudatus, millega täpsustatakse loeteluvälise abivahendi tõendi väljastajaid. Muudatus tagab suurema õigusselguse ja abivahendi vajaduspõhise hüvitamise.

1.2. Määruse ettevalmistajad

Määruse ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna puudega inimeste õiguste poliitika juht Kadri Mets (kadri.mets@sm.ee), Sotsiaalkindlustusameti erivajadusega inimeste heaolu osakonna abivahendite talituse ekspert Mare Toompuu (mare.toompuu@sotsiaalkindlustusamet.ee) ja teenuseomanik Liis Türbsal (liis.turbsal@sotsiaalkindlustusamet.ee).

Määruse koostamisel küsiti arvamust suurematelt ja asjassepuutuvatelt Sotsiaalkindlustusameti lepingupartneritelt (OÜ ITAK, OÜ Tervise Abi, Teresa OÜ, Osaühing Invaru, proteesidega tegelevad lepingupartnerid jt).

Mõjude hindamisse kaasati Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakonna tervisepoliitika juhtivanalüütik Kadri Kallip (kadri.kallip@sm.ee).

Määruse juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusloome ja isikuandmete kaitse nõunik Alice Sündema (alice.sundema@sm.ee).

Määruse ja seletuskirja on keeleteimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeleteimetaja Virge Tammaru (virge.tammaru@fin.ee).

1.3. Märkused

Määrusega muudetakse sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ redaktsiooni, mis on avaldatud Riigi Teatajas avaldamismärkega RT I, 29.12.2024, 58.

Määrus on seotud [29.07.2024 vastu võetud mootorsõidukimaksu seadusega](#) (MSMS), mille alusel jõustuvad 01.09.2025 SHS-i muudatused. Nende muudatustega võimaldatakse edaspidi riigi soodustusega abivahendeid ka ilma eelneva puude tuvastamise või töövõime hindamiseta.

Määrus ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses, sest ei lisandu uusi isikuandmete töötlemise viise ega töötlejaid.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Määruse koosneb kahest paragrahvist ja määruse lisast.

Muudatuste tulemusena paraneb riigipoolse soodustusega pakutavate abivahendite kättesaadavus abivahendite võimaldamise kaudu eelneva puude tuvastamise või töövõime hindamiseta. Kokkuvõttes on tagatud üks eeldus sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna abivahendite integreerimiseks, samuti muutuvad riigipoolse soodustusega abivahendite saamise tingimused inimeste jaoks arusaadavamaks ning abivahendi saamine riigipoolse soodustusega lihtsamaks ja kiiremaks.

2.1. Määruse muudatused

Määruse § 1 punktiga 1 muudetakse määruse § 7 lõike 7 punkti 5. Muudatusega täpsustatakse, et tasu maksmise kohustuse ülevõtmise erandi taotlemisel peab inimene lisama taotlusele tõendi abivahendi vajaduse kohta, mille on väljastanud vastava abivahendi valdkonnaga seotud paragrahvi 2 lõikes 2¹ nimetatud spetsialist (st mõlemad tingimused peavad olema täidetud). Kehtiva määruse kohaselt peab taotlusele lisama eriarsti, füsioterapeudi või tegevusterapeudi tõendi. Selline sõnastus välistab erandi taotlemisel tõendi väljastamise näiteks audioloogi poolt, kellel aga on kuulmisabivahendi tõendi väljastamiseks pädevus olemas. Muudatuse eesmärk on tagada õigusselgus tõendite väljastajate osas ja laiem sõnastus on vajalik, et vältida praktikas esinenud olukordi, kus näiteks liikumisabivahendi tõendi on väljastanud eriarst, kes ei tegele liikumisraskustega patsientidega. Samuti ei saa näiteks logopeed hinnata liikumisabivahendi vajadust ega sellekohast tõendit väljastada, kuna tema pädevus piirdub logopeediliste probleemide lahendamise (nt kommunikaatori või kuulmisaparaadi määramine), mitte liikumisfunktsiooni hindamisega.

Määruse § 1 punktiga 2 asendatakse määruse lisa uue lisaga. Uues lisas on abivahendite loetelu kaasajastatud, arvestades SHS-i muudatusi, mille kohaselt ei ole alates 1. septembrist 2025. a riigipoolse soodustusega abivahendi saamise eelduseks enam puude raskusastme tuvastamine ega vähenenud töövõime olemasolu. Seoses nimetatud muudatustega on loetelus tehtud täpsustusi, et tagada parem õigusselgus – näiteks on muudetud rakendustingimusi ja abivahendite kirjeldusi.

Määruse §-s 2 on sätestatud määruse jõustumine 1. septembril 2025. a, samal ajal SHS-i muudatuste jõustumisega.

2.2. Määruse lisa muudatused

Määrusega tehtavad muudatused tuginevad eespool viidatud 01.09.2025 jõustuvatele SHS-i muudatustele, millega võimaldatakse edaspidi riigipoolse soodustusega abivahendeid vajaduspõhiselt ja ühtsetel alustel kogu elukaare jooksul.

Kuna abivahendi loetelu uued piirhinnad jõustusid 01.01.2025, puudub praegu vajadus uueks abivahendite piirhindade analüüsiks, mistõttu käesoleva määrusega piirhindu ei muudeta.

Määruse lisas olevas abivahendite loetelus tehakse alljärgnevad muudatused.

2.2.1. Uute ISO-koodide loetellu lisamine (ei kaasne lisakulu)

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – abivahendite kasutamisest parema ülevaate saamiseks ja võimaliku tulevase piirhinna määramise eesmärgil jagatakse seni ISO-koodi 22.21.09 (dialoogiseadmed) alla kuuluvad abivahendid kaheks eraldi täpsustatud ISO-koodiks.

Nimetatud koodi alt on seni hüvitatud nii kommunikaatoreid kui ka silmajälgijaid. Muudatuse tulemusena lisatakse loetellu müüdava abivahendina kommunikaatorid, millele kehtib piirmäär 90% ja mida on võimalik taotleda erandi alusel. Kommunikaatorid on elektroonilised abivahendid, mis toetavad suulist ja/või kirjalikku suhtlust. Nende hulka kuuluvad erinevad sisend- ja väljundtehnikad, spetsiaalsed lülitid, puutetundlikud ekraanid, alternatiivsed juhtimisviisid, lähisuhtlustarkvara ja õppemängud. Abivahend võimaldatakse soodustingimustel isikutele, kellel esineb püsiv täielik probleem sõnade ja lausete väljaütlemisel. Abivahendi vajaduse võib tuvastada

eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, tegevusterapeut või logopeed (ühekordse abivahendi vajaduse tuvastamise ja tõendi alusel).

Muudatus võimaldab senisest täpsemalt jälgida abivahendi kasutamist ning loob võimaluse teenuse sihipärasemaks arendamiseks. Kuna seni on abivahendit võimaldatud ISO-koodi 22.21.09 (dialoogiseadmed) alt, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad – abivahendite kasutamisest parema ülevaate saamiseks ja võimaliku tulevase piirhinna määramise eesmärgil jagatakse seni ISO-koodi 22.21.09 (dialoogiseadmed) alla kuuluvad abivahendid kaheks eraldi täpsustatud ISO-koodiks. Seetõttu lisatakse loetellu müüdava abivahendina silmajälgija, mille piirmäär on 90% ja mida on võimalik taotleda erandi alusel.

Silmajälgija võimaldatakse soodustingimustel isikutele, kellel esineb püsiv täielik probleem käte ja/või sõrmede kasutamisel suhtlemiseks (nt klaviatuuri, puuteekraani, hiire, lülitite jms kasutamisel). Abivahendi vajaduse võib tuvastada eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, tegevusterapeut või logopeed ühekordse hindamise ja sellekohase tõendi alusel.

Muudatus võimaldab senisest täpsemalt jälgida silmajälgijate kasutamist abivahendina ning vajaduse korral teenust arendada. Kuna seni on seda abivahendit hüvitatud ISO-koodi 22.21.09 alusel, ei kaasne muudatusega täiendavat kulu.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – loetellu lisatakse uue abivahendina üürtav abivahend statiiv, mille piirmäär on 90% ja piirhind 103,20 eurot. Abivahend võimaldatakse soodustingimustel isikutele, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ja siirdumisel. Statiivi võimaldamise eelduseks on varasem tehing ISO-koodi 22.21.09.02 (silmaajalgijad) alusel. Kuna seni on võimaldatud statiivi loeteluvälise abivahendina, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

Muudatuse vajadusele on eelnevalt tähelepanu juhtinud ka Eesti Logopeedide Ühing. Ühing on osutanud, et kuigi logopeedidel on õigus kirjutada abivahendi tõendit dialoogiseadmetele (kommunikaatorid), ei ole alati võimalik neid seadmeid patsiendi tervises seisundist tulenevalt kasutada ilma statiivita.

2.2.2. Tehnilised muudatused

1. Muudetakse veeru M selgitavat teksti – abivahendite loetelu esimeses reas olevat veeru selgitavat teksti „Abistav kirjeldus, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib“ täiendatakse sulgudes oleva täpsustusega „sh soodustingimuste rakendamine“. Muudatus on seotud samas veerus olevate kirjelduste kaasajastamisega kogu loetelus, et tagada üheselt mõistetavus ja õigusselgus.

2. Abivahendite rühma ja abivahendi nimetuse muutmine (B veerg) – täpsustatakse osade abivahendite nimetusi, et oleks selgemalt arusaadav, milliseid omadusi või funktsionaalsusi need abivahendid hõlmavad. Samuti ühtlustatakse kasutatavaid mõisteid ja nimetusi.

ISO-kood 04.48 liikumis-, jõu- ja tasakaalutreeningu seadmed – abivahendite rühma nimetust muudetakse, et see vastaks paremini selle rühma alla kuuluvatele abivahenditele ja oleks vastavuses abivahendi rühma all loetletud abivahenditega. Uueks nimetuseks saab „püstitõusmis- või seismisfunktsiooni võimaldavad abivahendid“

ISO-kood 06.30.21.02 silmaproteesid (individuaalselt valmistatud) – kuna tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega, täpsustatakse abivahendi nimetust vastavalt. Uueks nimetuseks saab „silmaproteesid (tellimusmeditsiiniseadmed)“.

ISO-kood 06.33.00 jalatsid – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid“.

ISO-kood 06.33.00.01 jalatsid kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Kuna tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega, lisatakse nimetusse vastav märge. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid kategooria I (tellimusmeditsiiniseadmed lastele ja täiskasvanutele)“.

ISO-kood 06.33.00.02 jalatsid – kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid – kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)“.

ISO-kood 06.33.00.03 jalatsid – kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid – kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)“.

ISO-kood 06.33.00.04 jalatsid – kategooria II (laste ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid – kategooria II (laste ortopeedilised jalatsid)“.

ISO-kood 06.33.00.05 jalatsid – kategooria III (laste ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid – kategooria III (laste ortopeedilised jalatsid)“.

ISO-kood 12.03 ühe käega käsitletavad käimisabivahendid – abivahendi rühma nimetust ühtlustatakse analoogiliselt ISO-koodiga 12.06 (käimisabivahendid kahe käega käsitlemiseks). Uueks nimetuseks saab „käimisabivahendid ühe käega käsitlemiseks“.

ISO-kood 12.22.18 abistaja juhivad käsiratastoolid – abivahendi nimetust muudetakse vastavalt kaasaegsele praktikale ja tuginedes abivahendi ettevõtelt saadud tagasisidele. Uueks nimetuseks saab „abistaja juhivad ja komfortratastoolid“.

ISO-kood 12.23.06.01 aktiivsusgrupp I – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp I“.

ISO-kood 12.23.06.02 aktiivsusgrupp II – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp II“.

ISO-kood 12.23.06.03 aktiivsusgrupp III – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp III“.

ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma alla kuuluvatele abivahenditele. Muudatuse tulemusena võimaldatakse edaspidi rehve ja rattaid lisaks ratastoolidele ka elektrilistele ratastoolidele, käredele, invarolleritele ja rulaatoritele. Uueks nimetuseks saab „rehvid ja rattad“.

ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma alla kuuluvatele abivahenditele. Uueks nimetuseks saab „teisaldatavad käsipuud“.

ISO-kood 18.09.21.03 eriistmed (individuaalne) – kategooria III – abivahendi nimetusest jäetakse välja sõna „individuaalne“, kuna tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega, mis on individuaalselt valmistatav.

ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma alla kuuluvatele abivahenditele. Uueks nimetuseks saab „suurendavad videosüsteemid”.

ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see oleks kooskõlas abivahendite rühma alla kuuluvate abivahenditega. Uus nimetus on „ülekandesüsteemid”.

3. Abivahendi täpsustuse või abivahendi grupi kitsenduse muutmine (C veerg) – muudetakse osade abivahendite täpsustust või abivahendi grupi kirjeldust, et oleks selgem, milliste omadustega ja millistes olukordades abivahendeid võimaldatakse konkreetse ISO-koodi alt. Lisaks ühtlustatakse sõnastusi keeleliselt.

ISO-kood 04.33.03.01 istmepadjad lamatiste vältimiseks – täpsustatakse sõnastust, et oleks üheselt selge, et abivahend on mõeldud ratastooli istmele asetamiseks.

ISO-kood 04.48.08.03 püstitõusmisfunktsiooniga ratastoolid – abivahendi täpsustus eemaldatakse, sest see dubleerib sisult abivahendi nimetust ega ole seetõttu vajalik uuesti välja tuua.

ISO-kood 06.18.09 randme- ja küünarvarreproteesid – sõnastust täpsustatakse õigusselguse tagamiseks nii, et see hõlmaks lisaks tellimusmeditsiiniseadmetele ka kohandatavaid meditsiiniseadmeid. Näiteks võimaldatakse juba praegu isikupõhiselt kohandatud silikoonkätt, mis kuulub kohandatavate meditsiiniseadmete, kuid mitte tellimusmeditsiiniseadmete hulka. Samuti täpsustatakse, et abivahendit on võimaldatud ja võimaldatakse edaspidi tervisega seonduvalt, mitte spordialaspetsiifiliselt.

Uus sõnastus: „Tellimus- ja kohandatav meditsiiniseade (hüvitamisele ei kuulu spordialaspetsiifilised proteesid)”.

Järgmiste abivahendite puhul täpsustatakse samuti, et neid on võimaldatud ja võimaldatakse tervisega seonduvalt, mitte spordialaspetsiifiliselt.

ISO-kood 06.18.03 käeosade proteesid

ISO-kood 06.18.12 küünarliigeseproteesid

ISO-kood 06.18.15 õlavarreproteesid

ISO-kood 06.18.18 õlaproteesid

Järgmiste abivahendite puhul täpsustatakse, et abivahendit on võimaldatud ja võimaldatakse tervisega seonduvalt, mitte spordialaspetsiifiliselt, ning et tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega.

ISO-kood 06.24.03 jalaosade proteesid

ISO-kood 06.24.09.01 sääreproteesid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 06.24.09.02 sääreproteesid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 06.24.09.03 sääreproteesid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 06.24.09.04 sääreproteesid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 06.24.15.01 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 06.24.15.02 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 06.24.15.03 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 06.24.15.04 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 06.24.18 puusaproteesid

Järgmiste abivahendite täpsustuse juures tuuakse välja, et tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega:

ISO-kood 06.18.00.01 proteesihülss ülajäsemeproteesile

ISO-kood 06.24.41.05 proteesihülss sääreproteesile

ISO-kood 06.24.41.06 proteesihülss põlve- ja reieproteesile

ISO-kood 06.00.02 mansett

ISO-kood 06.30.21.02 silmaproteesid (individuaalselt valmistatud)

ISO-kood 06.33.00.01 jalatsid – kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid) – sõnastust on täpsustatud nii, et enam ei rõhutata individuaalselt valmistatavaid ortopeedilisi jalatseid, kuna abivahend on juba tellimusmeditsiiniseade ehk individuaalselt valmistatav. Kehtiv sõnastus on „individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid (tellimusmeditsiiniseade)“, uus sõnastus on lühendatud kujul „tellimusmeditsiiniseade“.

ISO-kood 12.06.03 käimisraamid – sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasiside ja praktilise vajaduse põhjal. Uue sõnastuse järgi hõlmab see nelja tugipunktiga, sh kuni nelja väikese rattaga käimisraame.

ISO-kood 12.06.09 kämistoolid – abivahendi täpsustusest eemaldatakse viide lastele, sest seda abivahendit võimaldatakse vajaduspõhiselt ka täiskasvanutele.

ISO-kood 12.22.03.01 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I – senine abivahendi täpsustus „*transporttool või standardratastool*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus: „kaaluga üle 10 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusaga 45 cm +/- 1 cm), istumisasendi reguleerimise võimalusteta kahekäeratastoolid“.

ISO-kood 12.22.03.02 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II – senine abivahendi täpsustus „*poolaktiivratastool*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus: „kaaluga üle 10 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusaga 45 cm +/- 1 cm) ja istumisasendi reguleerimise võimalustega; kaaluga 4–9,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusaga 45 cm +/- 1 cm) ja istumisasendi reguleerimise võimalusteta kahekäeratastoolid; v.a abistajajuhitavad, passiiv- ja komfortratastoolid“.

ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III – senine abivahendi täpsustus „*aktiivratastool rohkete lisade ja reguleerimisvõimalusega*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus: „kaaluga 4–9,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusaga 45 cm +/- 1 cm) ja rohkete reguleerimisvõimalustega kahekäeratastoolid“.

ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV – senine abivahendi täpsustus „*ülilerge ja funktsionaalne aktiivratastool väheste lisade ja reguleerimisvõimalusega*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus: „kaaluga kuni 3,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusaga 45 cm +/- 1 cm) ja väheste reguleerimisvõimalustega kahekäeratastoolid“.

ISO-kood 12.22.09.01 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I – senine abivahendi täpsustus „*transporttool või standardratastool*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus: „kaaluga üle 10 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusaga 45 cm +/- 1 cm), istumisasendi reguleerimise võimalusteta ühekäeratastoolid“.

ISO-kood 12.22.09.02 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II – senine abivahendi täpsustus „*poolaktiivratastool*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus: „kaaluga üle 10 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusaga 45 cm +/- 1 cm) ja istumisasendi reguleerimise võimalustega; kaaluga 4–9,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusaga 45 cm +/- 1 cm) ja istumisasendi reguleerimis võimalusteta ühekäeratastoolid; v.a. abistajajuhitavad, passiiv- ja komfortratastoolid“.

ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III – senine abivahendi täpsustus „*aktiivratastool rohkete lisade ja reguleerimisvõimalusega*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus: „kaaluga 4–9,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiussega 45 cm +/- 1 cm) ja rohkete reguleerimisvõimalustega ühekäeratastoolid“.

ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV – senine abivahendi täpsustus „*ülikerge ja funktsionaalne aktiivratastool väheste lisade ja reguleerimisvõimalusega*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus: „kaaluga kuni 3,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiussega 45 cm +/- 1 cm) ja väheste reguleerimisvõimalustega ühekäeratastoolid“.

ISO-kood 12.22.18 abistaja juhitud käsiratastoolid (alates 01.09.2025 abistaja juhitud ja komfortratastoolid) – senine abivahendi täpsustus „*passiivratastoolid, täieliku kõrvalabi vajadusega kasutajale*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus: „peatoe võimaluse ja kõrge seljatoega abistaja juhitud või tagumiste hooratastega komfortratastoolid; täielikult abistaja juhitud ratastoolid“.

ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad (alates 01.09.2025 rehvid ja rattad) – senist täpsustust laiendatakse, et abivahend saaks soetada lisaks ratastoolide rehvidele ja ratastele ka elektriliste ratastoolide, kärude, invarollerite ja rulaatorite rehve ja rattaid. Kuna seni on neid võimaldatud erandi taotluse alusel, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

ISO-kood 12.24.24 akud ja akulaadijad – lisatakse täpsustus, et oleks üheselt selge, milliseid akusid ja laadijaid täpsemalt mõeldakse. Mõeldud on elektriliste ratastoolide ja invarollerite akusid ning akulaadijad.

ISO-kood 12.24.30 ratastoolirihmad – lisatakse täpsustus, et oleks üheselt selge, mida ratastooli rihmade all täpsemalt mõeldakse. Mõeldud on turvavöid, rihmu ja rakmeid kehaasendi fikseerimiseks ja turvalisuse tagamiseks.

ISO-kood 12.24.39 trepironijad – täpsustatakse, et trepironijate all mõeldakse ratastoolis oleva inimese treppidel transportimiseks mõeldud seadmeid.

ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks (alates 01.09.2025 teisaldatavad käsipuud) – täpsustatakse, et teisaldatavate käsipuude all mõeldakse jalaga voodiohjasid, voodile kinnitatavaid käsipuid siirdumiseks ja tõusmiseks.

ISO-kood 12.39.00.08 juhtkoera teenuselt väljumine – täpsustatakse, et juhtkoera teenuselt väljumise all mõeldakse veterinaari poolt töökõlbmatuks hinnatud riiklikku süsteemi kantud juhtkoera.

ISO-kood 18.03.15 voodilauad – tulenevalt praktilistest vajadustest täpsustatakse senist sõnastust, et oleks selgem, millistele tingimustele peab hüvitatav voodilaud vastama. Uus sõnastus: „nii kõrguse kui kaldenurga reguleerimise võimalusega voodile asetatavad lauad; voodi kohal ja kõrval kasutatavad statiivil lauad (hüvitamisele ei kuulu voodikandikud, voodikapid)“.

ISO-kood 18.18.06 tugikäepidemed – lisatakse täpsustus, et oleks selge, milliseid abivahendeid on mõeldud. Mõeldud on tugikäepidemeid eluruumides, sh pesuruumides kasutamiseks.

ISO-kood 18.18.11 hingedega tugipuud ja käetoed – lisatakse täpsustus, et oleks selge, milliseid abivahendeid on mõeldud. Mõeldud on hingedega tugipuid ja käetugesid eluruumides kasutamiseks, sh pesuruumides kasutamiseks.

ISO-kood 18.30.15 kaasaskantavad kaldteed – täpsustatakse, et kaasaskantava kaldtee all on mõeldud ühte teisaldatavat suurt/laia kaldteed või teisaldatavat kahe eraldi kaldteega komplekti (hüvitamisele ei kuulu lävepaku kaldteed).

ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad (alates 01.09.2025 suurendavad videosüsteemid) – lisatakse abivahendi täpsustus. Mõeldud on suurendavaid, sh kaasaskantavaid videosüsteeme.

ISO-kood 22.06.12.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS) – täpsustatakse sõnastust, et oleks üheselt arusaadav, millist abivahendit mõeldakse. Mõeldud on standardse kuuldeaparaadi ja heli teise kõrva juhtiva aparaadi (CROS) komplekti. Sõnastusest eemaldatakse seadistamisega seotud tekst, sest see ei kuulu oma olemuselt abivahendi täpsustuse või kitsenduse alla.

ISO-kood 22.06.15.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS) – täpsustatakse sõnastust, et oleks üheselt arusaadav, millist abivahendit mõeldakse. Mõeldud on standardse kuuldeaparaadi ja heli teise kõrva juhtiva aparaadi (CROS) komplekti. Sõnastusest eemaldatakse seadistamisega seotud tekst, sest see ei kuulu oma olemuselt abivahendi täpsustuse või kitsenduse alla.

ISO-kood 22.06.21 kuulmisimplantaadi kõneprotsessorid – kuna tegemist on ISO-koodiga, mille alamkoodidega tehakse tehinguid, eemaldatakse selguse tagamiseks abivahendi täpsustus.

Järgmiste ISO-koodide puhul tuuakse senise ISO-koodi numbri asemel sõnaliselt välja, millise abivahendi hooldusremonti mõeldakse. Muudatus on tehnilist laadi ja abistab loetelu lugejat.

ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessorite hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid (alates 01.09.2025 ülekandesüsteemid) – täpsustatakse sõnastust, et võimaldada lisaks FM süsteemile ka lisamikrofonide hüvitamist. Kuna seni on neid saadud erandi taotlusega, siis muudatusega eelarvele kulu ei tule.

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – täpsustatakse, et dialoogiseadmete all mõeldakse suulist ja/või kirjalikku suhtlust toetavaid seadmeid. Kuna selle ISO-koodi alla luuakse kaks uut ISO-koodi, millega hakatakse võimaldama kommunikaatoreid ja silmajälgijad, siis dialoogiseadmete koodiga eraldiseisvalt enam tehinguid ei tehta.

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – tegemist on uue ISO-koodiga, millele lisatakse abivahendi täpsustus. Lisatav täpsustus: „suulist ja/või kirjalikku suhtlust toetavad elektroonilised seadmed, sh erinevad sisend- ja väljundtehnoloogiad, spetsiaalsed lülitid, puutetundlikud ekraanid, alternatiivsed juhtimisviisid, lähisuhtlustarkvara, õppemängud“.

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad – tegemist on uue ISO-koodiga, millele lisatakse abivahendi täpsustus, et tegu on pilguga juhitud elektrooniliste dialoogiseadmetega, sh lähisuhtlustarkvara ja õppemängudega.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – tegemist on uue ISO-koodiga, millele lisatakse täpsustus, et tegu on dialoogiseadmete stabiilseks kinnitamiseks reguleeritavate statiividega.

ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad – täpsustatakse, et tegemist on taktilsete, kõnelevate või suurte numbritega keha-, õhu- ja toidutermomeetritega.

ISO-kood 27.06.03 mõõteriistad – täpsustatakse, et tegemist on taktilsete, kõnelevate või suurte numbritega kaaludega.

4. Abivahendi kasutusaaja muutmine (D veerg)

Järgmiste ISO-koodide puhul eemaldatakse dubleeriv kasutusaja märged.

ISO-kood 09.30.00 ühekordsed imavad aluslinad

ISO-kood 09.30.45 veekindlad madratsikatted, sh pestavad aluslinad

ISO-kood 09.30.39 uriini absorbeerivate kehal kantavate abivahendite kinnitusvahendid

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse abivahendi kasutusaeg – kuu. Tegemist on tehnilist laadi muudatusega.

ISO-kood 09.33.30.01 niisutatud salvrätid

ISO-kood 09.33.30.02 pesukinnas

ISO-kood 09.33.30.03 peapesumüts

Järgmiste ISO-koodide puhul pikendatakse seni kehtinud kasutusaeg kolm aastat nelja aasta peale. Muudatus tugineb tehingute analüüsile, mille kohaselt ei vaja esmakordselt abivahendi soetanud isikud enamikul juhtudel allpool loetletud abivahendeid korduvalt. Samuti ei näita erandi taotlemise analüüs, et nähtuks vajadus soetada uut abivahendit abivahendi kasutusaja kestel.

ISO-kood 12.03.03 käimiskepid

ISO-kood 12.03.06 küünarkargud

ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud

ISO-kood 12.03.16 harkkepid

Järgmiste ISO-koodide puhul ühtlustatakse sõnastust – 1 kalendriaasta asemel on edaspidi kalendriaasta.

ISO-kood 12.24.00 muud ratastooli varuosad

ISO-kood 22.06.21.03 varuosad

ISO-kood 22.12.12 punktkirjavarustus – sõnastust täpsustatakse, muutes kasutusaega kolme kalendriaasta asemel ühe kalendriaasta vastu. Kuna punktkirjavarustuse kogust arvestatakse pihhinna ulatuses kalendriaastas, on senine kolm aastat kasutusaega eksitav.

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – eemaldatakse kasutusaja märged, kuna kasutusaeg kajastub alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid.

Tulenevalt ISO-koodi 22.21.09 (mille alt on seni hüvitatud nii kommunikaatoreid kui ka silmajälgijaid) jagamisest kaheks erinevaks täpsustatud ISO-koodiks ja arvestades, et allpool nimetatud abivahendite garantii on kuni viis aastat, märgitakse abivahendi kasutusaeg viis aastat alanevate ISO-koodide juurde, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

ISO-kood 24.18.12 statiivid

4. Tehingu liigi muudatused (E veerg)

ISO-kood 12.39.00 juhtkoer – tehnilise muudatusena eemaldatakse segadust tekitanud tehingu liigi märged, kuna müügittehinguid tehakse selle ISO-koodi alanevate ISO-koodidega.

Järgmistele ISO-koodidele lisatakse tehingu liigi märged (M), et oleks üheselt aru saada, et tegemist on müüdavate abivahenditega:

ISO-kood 12.39.00.01 juhtkoera I etapp

ISO-kood 12.39.00.02 juhtkoera II etapp

ISO-kood 12.39.00.03 juhtkoera III etapp

ISO-kood 12.39.00.04 veterinaarkulud

ISO-kood 12.39.00.06 õppepäev

ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus

ISO-kood 12.39.00.08 juhtkoera teenuselt väljumine

ISO-kood 22.06.21.03 varuosad

ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessorite hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – eemaldatakse tehingu liigi märke, kuna tehingu liik kajastub alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – uue abivahendina lisatakse tehingu märke (Ü), et oleks üheselt arusaadav, et tegemist on üüritava abivahendiga.

5. Koguseline piirlimiit aastate või kuude arvestuses (F veerg)

Järgmiste ISO-koodide puhul eemaldatakse sõltuvalt abivahendist viited „... a jooksul“ või „kasutusaeg“, kuna abivahendi kasutusaeg kajastub juba nende ISO-koodide juures, millega tehinguid tehakse:

ISO-kood 04.33.06 madratsid lamatiste vältimiseks

ISO-kood 04.48.08 seisuraamid ja -toed

ISO-kood 06.24.09 sääreproteesid

ISO-kood 06.24.15 põlve- ja reieproteesid

ISO-kood 09.12.03 tualetitoolid

ISO-kood 12.22.09 ühekäeratastoolid

ISO-kood 12.23.06 elektrilised ratastoolid

ISO-kood 18.09.21 eriiistmed

ISO-kood 22.03.06 prilliklaasid

ISO-kood 22.06.12 kõrvasisesed kuulmisabivahendid

ISO-kood 22.06.15 kõrvatagused kuulmisabivahendid

ISO-kood 22.06.21 kuulmisimplantaadi kõneprotsessor

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed

ISO-kood 22.39.00 tarkvara uuendus

Järgmiste ISO-koodide puhul asendatakse sõna „kasutusaeg“ vastava abivahendi kasutusaja lahtris nimetatud ajaühikuga:

ISO-kood 06.18.03 käeosade proteesid

ISO-kood 06.18.09 randme- ja küünarvarreproteesid

ISO-kood 06.18.12 küünarliigeseproteesid

ISO-kood 06.18.15 õlavarreproteesid

ISO-kood 06.18.18 õlaproteesid

ISO-kood 06.18.00.01 proteesihülss ülajäsemeproteesile

ISO-kood 06.18.00.02 proteesi sisevooder (lainer) ülajäsemeproteesile

ISO-kood 06.24.03 jalaosade proteesid

ISO-kood 06.24.18 puusaproteesid

ISO-kood 06.30.21 silmaproteesid

Järgmiste ISO-koodide puhul eemaldatakse õigusselguse tagamiseks limiidi lahtrist märke „tk“, kuna limiit sisaldub juba üleneva ISO-koodi 09.12.03 (tualetitoolid) juures. Muudatuse tulemusena on üheselt selge, et isik saab kas tualetitooli või poti- ja dušitooli, aga mitte samal ajal mõlemat sarnast toodet.

ISO-kood 09.12.03.01 tualetitoolid

ISO-kood 09.12.03.02 poti- ja dušitoolid

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse vastavalt abivahendi kasutusajale täpsustus, mitme aasta või kuu jooksul piirlimiiti rakendatakse:

ISO-kood 06.24.41.05 proteesihülss sääreproteesile

ISO-kood 06.24.41.06 proteesihülss põlve- ja reieproteesile

ISO-kood 06.24.41.07 proteesi sisevooder (lainer) sääreproteesile

ISO-kood 06.24.41.08 proteesi sisevooder (lainer) põlve- ja reieproteesile

ISO-kood 06.00.02 mansett

ISO-kood 06.00.03 proteeside varuosad/hooldus/remont

ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid ja parukad
 ISO-kood 06.30.18 rinnaproteesid
 ISO-kood 09.09.03 suka- ja sokijalgatõmbajad
 ISO-kood 09.12.15 potikõrgendused
 ISO-kood 09.12.27 tualettpaberitangid
 ISO-kood 09.12.33 siibrid
 ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid
 ISO-kood 09.33.12 vanni-, duši- ja mähkimislauad
 ISO-kood 12.03.03 käimiskepid
 ISO-kood 12.03.06 küünarkargud
 ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud
 ISO-kood 12.03.16 harkkepid
 ISO-kood 12.06.03 käimisraamid
 ISO-kood 12.06.06 rulaatorid
 ISO-kood 12.06.09 käimistoolid – lisaks lisatakse piirlimiit lastele seoses eespool nimetatud muudatusega, mille kohaselt eemaldatakse abivahendi täpsustusest viide lastele, kuna seda abivahendit võimaldatakse vajaduspõhiselt ka täiskasvanutele.
 ISO-kood 12.06.12 käimislauad
 ISO-kood 12.12.04 auto kohandused mootori käsitsemiseks
 ISO-kood 12.12.09 mootorsõidukite turvavööd ja -rakmed
 ISO-kood 12.12.12 erikonstruktsiooniga autoistmed ja -padjad
 ISO-kood 12.12.18 abivahendid ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks
 ISO-kood 12.18.06.02 kolmerattalised jalgrattad pedaalidega
 ISO-kood 12.22.18 abistaja juhitud käsiratastoolid (alates 01.09.2025 abistaja juhitud ja komfortratastoolid)
 ISO-kood 12.23.03 invarollerid
 ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad
 ISO-kood 12.24.24 akud ja akulaadijad
 ISO-kood 12.24.30 ratastoolirihmad
 ISO-kood 12.24.39 trepironijad
 ISO-kood 12.27.07.00 kärud
 ISO-kood 12.27.07.01 toaraam
 ISO-kood 12.27.07.02 õueraam
 ISO-kood 12.31.03.01 libistamislauad
 ISO-kood 12.31.03.02 libilina
 ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks
 ISO-kood 12.31.15 tõsterihmad ja -rakmed
 ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid
 ISO-kood 12.36.21 lingtõstuki kehatoed
 ISO-kood 12.39.03 valged kepid
 ISO-kood 12.39.00.01 juhtkoera I etapp
 ISO-kood 12.39.00.02 juhtkoera II etapp
 ISO-kood 12.39.00.03 juhtkoera III etapp
 ISO-kood 12.39.00.04 veterinaarkulud
 ISO-kood 12.39.00.06 õppepäev
 ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus
 ISO-kood 18.03.15 voodilauad
 ISO-kood 18.10.03 seljatoed
 ISO-kood 18.10.06 ratastoolipadjad
 ISO-kood 18.18.06 tugikäepidemed
 ISO-kood 18.18.11 hingedega tugipuud ja käetoed
 ISO-kood 18.30.15 kaasaskantav kaldtee
 ISO-kood 22.03.03 valgusfiltrid
 ISO-kood 22.03.09 suurendusklaasid
 ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad
 ISO-kood 22.06.06 kommunikatsioonivõimendid

ISO-kood 22.06.12.05 teise kõrva heli ülekande süsteem (CROS)
 ISO-kood 22.06.15.05 teise kõrva heli ülekande süsteem (CROS)
 ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont
 ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont
 ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont
 ISO-kood 22.09.06 häälevõimendid isiklikuks kasutuseks
 ISO-kood 22.12.15 punktkirja kirjutusmasinad
 ISO-kood 22.15.06 kalkulaatorid
 ISO-kood 22.18.03.01 daisyplesierid
 ISO-kood 22.18.03.02 hääljuhendavad diktofonid
 ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid
 ISO-kood 22.24.21 helistamistarvikud
 ISO-kood 22.27.03 signaliseerimisvahendid
 ISO-kood 22.27.09 vastuvõtjad
 ISO-kood 22.27.12 kellad ja ajanäitajad
 ISO-kood 22.27.21 keskkonnahäiresüsteemid
 ISO-kood 22.27.24 jälgimisseadmed
 ISO-kood 22.39.04 arvuti ekraanisuuendustarkvara
 ISO-kood 22.39.05 punktkirjakuvarid
 ISO-kood 22.39.07 tekstituvastustarkvara
 ISO-kood 22.39.12 arvuti ekraanilugemisetarkvara
 ISO-kood 24.21.03 haaramistangid
 ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad
 ISO-kood 27.06.02 kellad ja ajanäitajad
 ISO-kood 27.06.03 mõõteriistad

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse vastavalt abivahendi kasutusaja lahtris nimetatule täpsustus, et piirlimiiti rakendatakse kas kalendriaasta või kasutusaja jooksul või kuus:

ISO-kood 06.33.00.00 jalatsite kohandus
 ISO-kood 09.03.39 söögipõlled
 ISO-kood 09.21.18 nahakaitsevahendid
 ISO-kood 09.21.06 nahapesemisvahendid
 ISO-kood 09.30.24 laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed
 ISO-kood 09.30.00 ühekordsed imavad aluslinad
 ISO-kood 09.30.45 veekindlad madratsikatted, sh pestavad aluslinad
 ISO-kood 09.30.39 uriini absorbeerivate kehalkantavate abivahendite kinnitusvahendid
 ISO-kood 09.33.30.01 niisutatud salvrätid
 ISO-kood 09.33.30.03 peapesumüts
 ISO-kood 12.24.00 muud ratastooli varuosad
 ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid
 ISO-kood 22.06.12.04 kuuldeaparaadi individuaalne otsak
 ISO-kood 22.06.21.03 varuosad
 ISO-kood 22.12.12 punktkirjavarustus

ISO-kood 12.39.00.08 juhtkoera teenuselt väljumine – kuna juhtkoerale ei ole määratud kasutusaega, tehakse F veerus vastav parandus.

6. Individuaalne abivahend (G veerg)

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – eemaldatakse individuaalse abivahendi märke (I), kuna see kajastub alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid
 ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

7. Abivahend, mis on otseselt seotud hooldusteenuse osutamise või teenuse osutamiseks kasutatava hoonega (H veerg)

ISO-kood 09.30.24 laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed – lahtri teksti täpsustatakse selliselt, et oleks üheselt arusaadav, et tasu maksmise kohustuse ülevõtmise taotlemise õigus ei laiene riigieelarvest rahastatavat ööpäevaringset erihooldusteenust saavale isikule. Ühekordsed sidemed ja mähkmed on juba arvestatud nimetatud teenuse hinna sisse ning riik neid dubleerivalt ei kompenseeri. Muudatus on vajalik, kuna senine sõnastus on jäänud nii teenuseosutajatele kui ka hooldusasutustele ebaselgeks.

8. Piirmäär (õigustatud isikult ülevõetava tasu maksmise kohustuse piirmäär ehk % piirhinnast) (I veerg)

ISO-kood 12.39.00 juhtkoer – eemaldatakse piirmäär 90%, kuna see kajastub edaspidi alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 12.39.00.01 juhtkoera I etapp

ISO-kood 12.39.00.02 juhtkoera II etapp

ISO-kood 12.39.00.03 juhtkoera III etapp

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – eemaldatakse piirmäär 90%, kuna see kajastub edaspidi alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

ISO-kood 24.18.12 statiivid – uuele abivahendile kehtestatakse sarnaselt teiste lähisuhtluse abivahenditega piirmäär 90%.

9. Piirhind (üür/kuu) (J veerg)

ISO-kood 24.18.12 statiivid – tegemist on abivahendite loetelu mõistes uue abivahendiga, mida seni on saanud erandi otsuse alusel loeteluvälise abivahendina, mille üüri piirhind on 103,20 eurot. Kuna seni on abivahendit võimaldatud erandi taotluse alusel, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

10. Piirhind (müük) (K veerg)

ISO-kood 12.39.00 juhtkoer – piirhinna lahtrist eemaldatakse viide erandi taotlusele (erandi taotluse alusel), kuna see kajastub edaspidi alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 12.39.00.01 juhtkoera I etapp

ISO-kood 12.39.00.02 juhtkoera II etapp

ISO-kood 12.39.00.03 juhtkoera III etapp

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – piirhinna lahtrist eemaldatakse viide erandi taotlusele (erandi taotluse alusel), kuna see kajastub edaspidi uute alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

11. Ühik (L veerg)

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – ühiku lahtrist eemaldatakse „tk“, kuna see kajastub edaspidi uute alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

12. Abistav kirjeldus, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib (sh soodustingimuste rakendamine) (M veerg) – täpsustatakse sõnastust ja struktureeritakse olemasolevaid kirjeldusi. Muudatused on vajalikud, et oleks üheselt selge, mis juhtudel on isikul õigus abivahendit saada (millisel juhul rakenduvad soodustingimused ja millisel juhul mitte).

Allpool ei loetleta eraldi neid abivahendeid, mille puhul ainult struktureeritakse olemasolevaid kirjeldusi ja mille puhul sisulisi muudatusi ei tehta.

Järgmiste abivahendite puhul kaasajastatakse võrreldes kehtiva määrusega nii sõnastust ja struktuuri kui ka abistava kirjelduse sisulist osa.

ISO-kood 09.12.03.01 tualetitoolid – võrreldes kehtiva sõnastusega täpsustatakse, et abivahendit võimaldatakse kasutajale, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides ning keha põhiasendi muutmisel ja käimisel.

ISO-kood 09.12.27 tualettpaberitangid – võrreldes kehtiva sõnastusega täpsustatakse, et abivahendit võimaldatakse kasutajale, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem tualettruumi toimingutel.

ISO-kood 09.12.33 siibrid – võrreldes kehtiva sõnastusega täpsustatakse, et abivahendit võimaldatakse kasutajale, kellel puudub võimekus kasutada tualetti, potitooli või potidušitooli ja kui esineb probleem tualettruumi ligipääsetavusega. Senine kirjeldus on sisuliselt dubleeriv, mistõttu sõnastust lühendatakse.

ISO-kood 09.21.06 nahapesemisvahendid – võrreldes kehtiva sõnastusega jäetakse välja dubleeriv viide veevabadele pesemisvahenditele, mis juba sisaldub abivahendi täpsustuse lahtris. Samuti lisatakse, et tõend laieneb koodile 09.21.18 (nahakaitsevahendid). Muudatuse tulemusena piisab samast nahapesemisvahendite jaoks väljastatud abivahendi tõendist, et osta ka nahakaitsevahendeid ning ei ole vaja eraldi tõendit.

ISO-kood 09.21.18 nahakaitsevahendid – sõnastusele lisatakse, et tõend laieneb koodile 09.21.06 (nahapesemisvahendid). Muudatuse tulemusena piisab samast nahakaitsevahendite jaoks väljastatud abivahendite tõendist, et osta ka nahapesemisvahendeid ning ei ole vaja eraldi tõendit.

ISO-kood 09.30.24 laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed – kuna kehtiv sõnastus on olnud segadust tekitav ja nimetatud ISO-koodi alt on ekslikult soovitud müüa ka pesukaitsmeid, siis sõnastust täpsustatakse. Abivahendit võimaldatakse neile isikutele, kellel esineb püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem kuseeritussüsteemi struktuurides ja urineerimise ja/või defekatsiooni reguleerimisel.

ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid – võrreldes kehtiva sõnastusega on viide käimisprobleemile välja jäetud, kuna olemasolev kirjeldus juba hõlmab seda.

ISO-kood 09.33.12 vanni-, duši- ja mähkimislauad – võrreldes kehtiva sõnastusega jäetakse viide käimisprobleemile välja, kuna olemasolev kirjeldus juba hõlmab seda.

ISO-kood 09.33.30.01 niisutatud salvrätid – võrreldes kehtiva sõnastusega sõnastatakse abistav kirjeldus õigusselguse tagamiseks konkreetsemalt. Abivahend võimaldatakse isikutele, kellel esineb püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem kuseeritussüsteemi struktuurides ja probleem urineerimise ja/või defekatsiooni reguleerimisel. Kuna niisutatud salvrätikuid kasutatakse samaaegselt mähkmetega, siis lisatakse, et abivahendit saavad lapsed alates 3-aastaseks saamisest.

ISO-kood 09.33.30.02 pesukinnas – võrreldes kehtiva sõnastusega sõnastatakse abistav kirjeldus õigusselguse tagamiseks konkreetsemalt. Abivahend võimaldatakse isikutele, kellel esineb püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem kuseeritussüsteemi struktuurides ja probleem urineerimise ja/või defekatsiooni reguleerimisel.

Ennetamaks liikumisprobleemide süvenemist võimaldatakse järgmisi abivahendeid edaspidi ka kasutajatele, kellel esineb püsiv kerge probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigete liikuvuse,

liigete stabiilsuse ja/või tasakaaluelundi funktsioonihäirest ning kellel esineb vajadus toetuspinna suurendamiseks ja/või koormuse vähendamiseks. Kuna sisuliselt on neid abivahendeid juba praegu võimaldatud, ei kaasne muudatusega lisakulusid.

ISO-kood 12.06.03 käimisraamid

ISO-kood 12.06.06 rulaatorid

ISO-kood 12.06.09 käimistoolid

ISO-kood 12.06.12 käimislauad

Järgmiste ISO-koodide puhul muudetakse selgemaks sõnastust, et need ei oleks dubleerivad ega mitmeti mõistetavad. Lisaks sätestatakse tõendi laienemine ka ISO-koodile 12.22.18 (abistaja juhitud käsiratastoolid), v. a 12.22.03.04 ja 12.22.09.04.

ISO-kood 12.22.03.01 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 12.22.03.02 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 12.22.09.01 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 12.22.09.02 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 12.22.18 abistaja juhitud käsiratastoolid (alates 01.09.2025 abistaja juhitud ja komfortratastoolid) – võrreldes kehtiva sõnastusega on sõnastus ajakohastatud ning lisatud tõendi laienemine ka ühekäeratastoolidele.

ISO-kood 12.23.06.03 elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp III – võrreldes kehtiva sõnastusega on sõnastus ajakohastatud ning lisatud tõendi kehtivus ka invarolleritele.

ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid – sõnastust täiendatakse ning abivahendi tõend kehtib nüüd ka koodile 12.36.21 (lingtõstuki kehatoed). Muudatuse tulemusena piisab ühest lingtõstuki tõendist nii lingtõstuki kui ka lingtõstuki kehatoe üürimiseks, eraldi tõendit enam vaja ei ole.

ISO-kood 12.36.21 lingtõstuki kehatoed – sõnastust täiendatakse ning abivahendi tõend kehtib nüüd ka koodile 12.36.03 (lingtõstukid). Muudatuse tulemusena piisab ühest lingtõstuki kehatoe tõendist nii lingtõstuki kui ka lingtõstuki kehatoe üürimiseks, eraldi tõendit enam vaja ei ole.

ISO-kood 12.39.00 juhtkoer – muudatuse tulemusena ei eristata tööelisi ja vanaduspensionieelisi isikuid, kuna mõlema puhul on tegemist täisealiste isikutega, kellele võimaldatakse juhtkoera juhul, kui neil esineb püsiv raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.

ISO-kood 18.03.15 voodilauad – sõnastust täpsustatakse ja abivahendit võimaldatakse neile, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ja siirdumisel ning osaline või püsiv vajadus sooritada igapäevatoiminguid ja/või töökohustusi voodis.

ISO-kood 18.09.21.02 eriistmed – kategooria II – sõnastust täpsustatakse ning abivahendit võimaldatakse ka isikule, kellel esineb püsiv mõõdukas probleem kehatüve lihaste jõu ja lihastoonuse funktsioonides, kes ei ole võimeline iseseisvalt istumisasendit säilitama ja kellel on vajadus mitme individuaalse kohanduse järele (istumisasendi saavutamine, säilitamine ja/või korrigeerimine). Kuna sisuliselt on abivahendit ka praegu võimaldatud, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

ISO-kood 18.09.21.03 eriistmed (individuaalne) – kategooria III – sõnastust täpsustatakse ning abivahendit võimaldatakse isikule, kellel esineb püsiv mõõdukas probleem kehatüve lihaste jõu ja lihastoonuse funktsioonides, kes ei ole võimeline iseseisvalt istumisasendit säilitama ja kellel esinevad skeletilihassüsteemi deformatsioonid või on suur deformatsioonide tekke risk. Kuna sisuliselt on abivahendit ka praegu võimaldatud, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

ISO-kood 22.06.12.02 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II – võrreldes kehtiva sõnastusega jäetakse kirjeldusest välja ekslik viide alushariduse omandamisele, kuna lastele on olemas eraldi ISO-kood kõrvasisestele kuulmisabivahenditele.

ISO-kood 22.06.12.03 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – lapsed – võrreldes kehtiva sõnastusega täpsustatakse kirjeldust ja see viiakse kooskõlla teiste kõrvasiseste kuulmisabivahendite juures esitatud kirjeldustega, arvestades laste erisust. Abivahendit võimaldatakse isikule, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides ja kuulmislangus on alates 30 dB, kuulmisabivahendi eeldatav kasutus on vähemalt viis päeva nädalas ning kuulmisabivahendi kasutuskeskkond eeldab iga päev vähemalt neli tundi suulist suhtlust, sh keerukamates suhtlussituatsioonides (õppetöö, töö vm raames).

ISO-kood 22.06.12.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS) – võrreldes kehtiva sõnastusega kirjeldust täpsustatakse. Abivahendit võimaldatakse isikule, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides ja kahe kõrva vahelise kuulmise asümmeetria on vähemalt 40 dB (millest ühe kõrva kuulmislangus on alates 30 dB).

ISO-kood 22.06.15.02 kõrvatagused kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II – võrreldes kehtiva sõnastusega jäetakse kirjeldusest välja ekslik viide alushariduse omandamisele, kuna lastele on olemas eraldi ISO-kood kõrvaväliste kuulmisabivahenditele.

ISO-kood 22.06.15.03 kõrvatagused kuulmisabivahendid – lapsed – võrreldes kehtiva sõnastusega täpsustatakse kirjeldust ja see viiakse kooskõlla teiste kõrvataguste kuulmisabivahendite juures esitatud kirjeldustega, arvestades laste erisust. Abivahendit võimaldatakse isikule, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides, kuulmislangus on alates 30 dB ja kuulmisabivahendi eeldatav kasutus vähemalt viis päeva nädalas ning kuulmisabivahendi kasutuskeskkond eeldab iga päev vähemalt neli tundi suulist suhtlust, sh keerukamates suhtlussituatsioonides (õppetöö, töö vm raames).

Järgmiste abivahendite puhul jäetakse võrreldes kehtiva sõnastusega välja viide nägemisfunktsiooni probleemile, kuna olemasolev kirjeldus juba katab nimetatud probleemi:

ISO-kood 22.15.06 kalkulaatorid

ISO-kood 22.18.03.01 daisypleierid

ISO-kood 22.18.03.02 hääljuhendavad diktofonid

ISO-kood 22.39.04 arvuti ekraanisuurendustarkvarad

ISO-kood 22.39.05 punktkirjakuvarid

ISO-kood 22.39.07 tekstituvastustarkvarad

ISO-kood 22.39.12 arvuti ekraanilugemisetarkvarad

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – abistava kirjelduse lahtris olev tekst eemaldatakse, kuna see kajastub edaspidi uute alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid.

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – tegemist on uue abivahendiga, mida võimaldatakse isikule, kellel esineb püsiv täielik probleem sõnade ja lausete väljaütlemisel.

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad – tegemist on uue abivahendiga, mida võimaldatakse isikule, kellel esineb täielik probleem käte ja/või sõrmede kasutamisel suhtlemiseks (nt klaviatuuri, puuteekraani, hiire, lülite jms kasutamisel).

ISO-kood 22.27.24 jälgimisseadmed – abivahendit võimaldatakse kasutajale, kes on alla 4-aastase lapse vanem. Muudatus tagab abivahendi sihipärase võimaldamise ehk beebimonitori saavad need, kellel on alla 4-aastane laps.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – tegemist on abivahendite loetelus uue abivahendiga, mida võimaldatakse isikule, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ja siirdumisel.

ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad – kirjeldusele lisatakse, et tõend laieneb koodidele 27.06.02 (kellad ja ajanäitajad) ja 27.06.03 (mõõteriistad).

ISO-kood 27.06.02 kellad ja ajanäitajad – kirjeldusele lisatakse, et tõend laieneb koodidele 27.06.01 (termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad) ja 27.06.03 (mõõteriistad).

ISO-kood 27.06.03 mõõteriistad – kirjeldusele lisatakse, et tõend laieneb koodidele 27.06.01 (termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad) ja 27.06.02 (kellad ja ajanäitajad).

13. Eelduskood (SKA soodustingimustel tehtud tehing, mis peab märgitud abivahendi saamiseks olema eelnevalt tehtud) (N veerg)

ISO-kood 06.33.00.00 jalatsite kohandus – eelduskood viiakse vastavusse koodi 06.33.00.01 uuendatud nimetusega (ortopeedilised jalatsid – kategooria I) (tellimusmeditsiiniseadmed lastele ja täiskasvanutele)).

ISO-kood 12.12.04 auto kohandused mootori käsitlemiseks – eelduskoodi lahtris täpsustatakse teksti selliselt, et lisaks auto juhtimisõigust omavale isikule saaks abivahendit ka isik, kes on juhtimisõigust omandamas. Kehtiv õigusruum ei toetada kõiki inimesi võrdselt, eriti neid, kes alles õpivad autot juhtima ning kellele nt käsijuhtimisseade on vajalik sõidupraktika tegemiseks. Muudatusega lõpetatakse vastuoluline olukord, kus käsijuhtimisseadme soetamist kompenseeritakse riiklikult alles siis, kui inimesel on kehtiv juhiluba. Isik, kes soovib vastvat abivahendit, peab tõendama, et tal on olemas kehtiv juhiluba või õpib autokoolis või juhendajaga (isik esitab abivahendi müüjale kirjalikus vormis tõenduse autokoolis või juhendajaga õppimise kohta). Muudatuse tulemusel on autokoolis õppivatel ja juhendajaga harjutavatel inimestel võimalik riiklikult toetatud abivahendit kasutada juba enne juhtimisõigust. Samuti on hüvitatav abivahend kohandatav õpingute ajal kasutatavale sõidukile kui ka hiljem isiklikus sõidukis.

ISO-kood 12.39.00.04 veterinaarkulud – eelduskoodi lahtris olev tekst „koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või koodiga 12.39.00.03 (koera ja juhtkoera kasutaja kokkuõppe eksami läbinud isik ja kes on teinud tehingu koodiga 12.39.00.07 (lemmikloomakindlustus)“ asendatakse uue eelduskoodiga „koodiga 12.39.00.03 (juhtkoera III etapp) tehingu teinud isik“. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks ja bürokraatia vähendamiseks. Kui on sooritatud kokkuõppe eksam, juhtkoer on kantud riiklikku süsteemi juhtkoerana ja valmis tööle asuma, on võimalik saada veterinaarkuludele riigipoolset soodustust. Senine sõnastus hõlmas sisuliselt ka juhtkoera eelnevaid etappe, mille hind juba sisaldab vastavat kulu ja see on tekitanud praktikas segadust.

ISO-kood 12.39.00.06 õppepäev – eelduskoodi lahtris olev tekst „koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik ja kes on teinud tehingu koodiga 12.39.00.07 (lemmikloomakindlustus)“ asendatakse uue eelduskoodiga „koodiga 12.39.00.03 (juhtkoera III etapp) tehingu teinud isik“. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks ja bürokraatia vähendamiseks. Kui on sooritatud kokkuõppe eksam, juhtkoer on kantud riiklikku süsteemi juhtkoerana ja valmis tööle asuma, on võimalik saada õppepäevale riigipoolset soodustust. Senine sõnastus hõlmas sisuliselt ka juhtkoera eelnevaid etappe, mille hind juba sisaldab õppega seotud kulu ja see on tekitanud praktikas segadust.

ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus – eelduskoodi lahtris olev tekst „koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik“ asendatakse uue eelduskoodiga „koodiga 12.39.00.03 (juhtkoera III etapp) tehingu teinud isik“. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks ja bürokraatia vähendamiseks. Kui on sooritatud kokkuõppe eksam, juhtkoer on kantud riiklikku süsteemi juhtkoerana ja valmis tööle asuma, on võimalik saada lemmikloomakindlustusele riigipoolset soodustust. Senine sõnastus hõlmas sisuliselt ka juhtkoera eelnevaid etappe, mille hind juba sisaldab vastavat kulu ja see on tekitanud praktikas segadust.

ISO-kood 12.39.00.08 juhtkoera teenuselt väljumine – eelduskoodi lahtris olev tekst „koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik“ asendatakse uue eelduskoodiga „koodiga 12.39.00.03 (juhtkoera III etapp) tehingu teinud isik“. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks. Teenuselt saab väljuda koer, kes on kantud riiklikku nimekirja ja realselt töötanud.

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – uuele ISO-koodile sätestatakse eelduskood „v.a koodiga 22.21.09.02 (silmaajlgijad) tehingu teinud isik“, et välistada mitme dialoogiseadme samaaegset riigipoolse soodustusega võimaldamist.

ISO-kood 22.21.09.02 silmaajlgijad – uuele ISO-koodile sätestatakse eelduskood „v.a koodiga 22.21.09.01 (kommunikaatorid) tehingu teinud isik“, et välistada mitme dialoogiseadme samaaegset riigipoolse soodustusega võimaldamist.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – uuele abivahendile sätestatakse eelduskood „koodiga 22.21.09.02 (silmaajlgijad) tehingu teinud isik“, et tagada statiivide sihtotstarbeline võimaldamine riigipoolse soodustusega.

14. Välistav kood (SKA soodustingimustel teostatud tehing, mille tõttu ei võimaldata märgitud abivahendit) (O veerg)

Järgmiste ISO-koodide puhul eemaldatakse sihtgrupi esindajate ettepanekul kommunikatsioonivõimendite välistav kood:

ISO-kood 22.06.12.01 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp I – eemaldatakse välistav kood 22.06.06 kommunikatsioonivõimendid.

ISO-kood 22.06.12.02 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II – eemaldatakse välistav kood 22.06.06 kommunikatsioonivõimendid.

ISO-kood 22.06.12.03 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – lapsed – eemaldatakse välistav kood 22.06.06 kommunikatsioonivõimendid.

Muudatus võimaldab edaspidi soetada kõrvasisest kuulmisabivahendit ka neil, kes on eelnevalt soetanud kommunikatsioonivõimendi.

15. Hoolduse minimaalne sagedus üüritava abivahendi puhul (P veerg)

Järgmiste ISO-koodide puhul eemaldatakse hoolduse minimaalsed sagedused, kuna need on varasem ekslikult sätestatud.

ISO-kood 12.39.00.04 veterinaarkulud

ISO-kood 12.39.00.06 õppepäev

ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus

16. Abivahendi vajaduse tuvastaja (Q veerg) – õigusselguse tagamiseks täpsustatakse loetelu üleselt tõendiga seonduvat. Läbivalt asendatakse abivahendite loetelus sõnastus järgmiselt:

- „korduv tõendi vajadus puudub“ asemel „ühekordne abivahendi vajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine“ – see tähendab, et kui abivajadus on kord juba tuvastatud ja sellest tulenevalt abivahendi tõend väljastatud, ei pea edaspidi enam abivajadust uuesti tuvastama minema. Näiteks õlavarreproteesi puhul on teada, et isiku vajadus ei muutu ajas, mistõttu ei ole mõistlik uuesti abivajadust tuvastada.
- „korduv tõend“ asemel „korduv abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine“ – see tähendab, et sõltuvalt abivahendist tuleb abivajadust uuesti tuvastada ja tõend väljastada. Näiteks laste ortopeediliste jalatsite puhul on vajalik korduv abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine, sest lapsed kasvavad, mistõttu haigusseisund võib muutuda ja seetõttu võib osutuda vajalikuks varem määratud abivahendi asemel määrata hoopis teistsugune abivahend.
- „korduva tõendi vajadus“ asemel „abivahendi vajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine“ – see tähendab, et sõltuvalt abivahendist tuleb abivajadust uuesti tuvastada ja tõend väljastada loetelus määratud aja tagant. Näiteks ortopeediliste jalatsite puhul on vaja abivajadust

tuvastada ja tõend väljastada iga kahe aasta tagant, kuna isiku abivahendi vajadus võib ajas muutuda.

ISO-kood 04.33.03.01 istmepadjad lamatiste vältimiseks – võrreldes kehtiva korraga piisab edaspidi ühekordsest abivajaduse tuvastamisest ja tõendi väljastamisest ning isik ei pea enam korduvalt käima abivajadust tuvastamas.

ISO-kood 09.30 uriini absorbeerivad abivahendid – sõnastust muudetakse, et tõsta laste vanusepiiri. Uue sõnastuse kohaselt on abivahendi vajaduse tuvastaja perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, õde, ämmaemand (korduva abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine lapsel iga kahe aasta tagant, tööealisel isikul alates 18 a ühekordne abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine, vanaduspensioniiikka jõudnud isikul puudub abivajaduse tuvastamise ja tõendi väljastamise vajadus).

ISO-kood 12.12.18 abivahendid ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks – võrreldes kehtiva korraga piisab edaspidi ühekordsest abivajaduse tuvastamisest ja tõendi väljastamisest ning isik ei pea enam korduvalt käima abivajadust tuvastamas. Muudatus tehakse sihtgrupi ettepanekul.

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – abivajaduse tuvastaja lahtrist eemaldatakse tekst, kuna see juba kajastub alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid.

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – tegemist on abivahendite loetelu uue ISO-koodiga, Abivahendi vajaduse tuvastab eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, tegevusterapeut, logopeed (ühekordne abivahendi vajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine).

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad – tegemist on abivahendite loetelu uue ISO-koodiga. Abivahendi vajaduse tuvastab eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, tegevusterapeut, logopeed (ühekordne abivahendi vajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine).

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse täpsustus, et nende puhul on vajalik korduv abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks, kuna loetletud abivahendite puhul rakendatakse sama põhimõtet ka praegu, kuid vastav märge on seni loetelust puudunud.

ISO-kood 04.33.06.01 püsiva survejaotusega lamatise ennetavad madratsid

ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatise ennetavad madratsid

ISO-kood 09.09.03 suka- ja sokijalgatõmbajad

ISO-kood 12.03.03 käimiskepid

ISO-kood 12.03.06 küünarkargud

ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud

ISO-kood 12.03.16 harkkepid

ISO-kood 12.12.09 mootorsõidukite turvavööd ja -rakmed

ISO-kood 12.12.12 erikonstruktsiooniga autoistmed ja -padjad

ISO-kood 12.12.18 abivahendid ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks

ISO-kood 12.23.03 invarollerid

ISO-kood 22.03.03 valgusfiltrid

ISO-kood 22.03.06.01 prilliklaasid Dsph, cyl

ISO-kood 22.03.06.02 prillidesse monteeritud optilised süsteemid

ISO-kood 22.03.09 suurendusklaasid

ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid

ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad

ISO-kood 22.06.06 kommunikatsioonivõimendid

ISO-kood 22.06.12.01 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 22.06.12.02 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 22.06.12.03 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – lapsed

ISO-kood 22.06.12.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS)

ISO-kood 22.06.15.01 kõrvatagused kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp I
 ISO-kood 22.06.15.02 kõrvatagused kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II
 ISO-kood 22.06.15.03 kõrvatagused kuulmisabivahendid – lapsed
 ISO-kood 22.06.15.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS)
 ISO-kood 22.09.06 häälevõimendid isiklikuks kasutuseks
 ISO-kood 22.24.21 helistamistarvikud
 ISO-kood 22.27.24 jälgimisseadmed
 ISO-kood 24.21.03 haaramistangid

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse täpsustus, et nende abivahendite puhul ei ole vajalik abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine, abivahendi vajaduse tuvastab abivahendiettevõtte. Näiteks proteeside puhul aitab abivahendiettevõtte töötaja leida sobiva varuosad või teeb vajaliku remondi, kuna teab, milline varuosad on sobivaim. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks, kuna loetletud abivahendite puhul rakendatakse sama põhimõtet ka praegu, kuid vastav märge on seni loetelust puudunud.

ISO-kood 06.00.02 mansett

ISO-kood 06.00.03 proteeside varuosad/hooldus/remont

ISO-kood 22.06.21.03 varuosad

ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessorite hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

17. Abivahendi müümiseks või üürimiseks sobiva kvalifikatsiooni ja vajaliku ettevalmistusega spetsialist, kes on võrdsustatud abivahendispetsialisti kutset omava isikuga (R veerg)

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – lahtrist eemaldatakse tegevusterapeudi märke, kuna see kajastub edaspidi uute alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole puutumuses Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

4. Määruse mõjud

Määruses esitatud muudatuste eesmärk on tagada inimestele parem abivahendite kättesaadavus ja vajadustele vastavus. Mõju analüüsimise eesmärk on hinnata, kas ja millisel määral mõjutavad määruses esitatud muudatused võrreldes kehtiva olukorraga riigieelarvet ja nende inimeste toimetulekut, kellel on tuvastatud abivahendi vajadus.

Määruses esitatud muudatuste rakendamisel võib eeldada, lähtuvalt hea õigusloome ja normitehnika eeskirjast ja mõjude hindamise metoodikast ning kontrollküsimumustikust, mõju esinemist järgmistes valdkondades: sotsiaalne mõju, mõju majandusele ning mõju riigiasutuste korraldusele, kuludele ja tuludele.

Määruses esitatud muudatused ei avalda mõju välissuhetele, kohaliku omavalitsuse korraldusele, julgeolekule, regionaalarengule ega elu- ja looduskeskkonnale ning seetõttu ei ole mõju nendes mõjuvaldkondades hinnatud.

Sotsiaalne mõju

Sihtrühm: abivahendi taotlejad

Sotsiaalkindlustusameti andmetel sai 2024. aastal riigi soodustusega abivahendeid kokku 69 841 inimest (sh 1991 last, 7713 tööelist ja 60 365 pensionialist).¹ Määrusega tehtavad muudatused mõjutavad neist enamikku, kuid 2024. aasta keskmist rahvastikku arvestades on sihtrühm väike (5,1%²). Praegu on vajaduspõhine soodustingimustel abivahendi võimaldamine puude raskusastmega või vähenenud töövõimeta lastele ja tööelistele piiratud, kuigi neil võib olla sama suur abivahendi vajadus nagu puude raskusastmega või vähenenud töövõimega lastel või tööelistel. Arvestades, et edaspidi võimaldatakse abivahendeid ainult vajaduspõhiselt ilma eelneva puude määramiseta või töövõime hindamiseta, võib laste ja tööeliste abivahendite taotlejate hulk mõningal määral kasvada. Täpsem mõjuhindang koostati mootorsõidukimaksu seaduse väljatöötamisel.³

Kuna edaspidi on abivahendi soodustuse saamise aluseks inimese tegelik abivahendi vajadus, mille selgitab välja spetsialist, kes abivahendi tõendi väljastab, mõjutavad muudatused abivahendit soodustingimustel vajavate laste (sh perede) ja tööeliste igapäevaeluga toimetulekut ning seeläbi ka tervist ja heaolu. Samuti on muudatusel mõju tööelise võrdsele kohtlemisele, kuna varem ei ole puudeta või vähenenud töövõimeta tööelistel olnud võimalust soodustingimustel abivahendit taotleda, seades nad seetõttu ebavõrdsesse olukorda võrreldes teistega.

Muudatused avaldavad mõju inimeste heaolule ja sotsiaalsele kaitsele ning tööturul osalemise võimalusele. Kuivõrd eeldatavalt abivahendite kättesaadavus paraneb riigi poolt kompenseeritavate abivahendite loetelu täiendamise, täpsustamise ja näidustuste ajakohastamisega, on seeläbi paremini toetatud ka neid vajavate inimeste elukvaliteet ning muudatused annavad sihtrühmale võrdsemad võimalused, et osaleda ühiskondlikus, haridus- ja tööelus. Seega avaldub positiivne mõju eelkõige inimese heaolule ja toetatakse sihtrühma võrdseid võimalusi ning seeläbi võib eeldada ka sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse riski vähenemist.

Vanuserühmadest on kõige nõrgemas seisus Eesti ühiskonnas üle 65-aastased, kes moodustavad abivahendite kasutajatest rohkem kui 80%, samuti puudega inimesed. Kui 2023. aastal elas suhtelises vaesuses 20,2% Eesti elanikest, siis 65-aastastest ja vanematest inimestest elas suhtelises vaesuses 39,4%⁴, puudega inimestest 2023. aastal 41,1%⁵. Seega võivad määrusega tehtavad muudatused parandada abivahendisaajate võimalusi endale sobiliku abivahendi leidmisel.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Mõju ulatus ja avaldumise sagedus on keskmised, kuivõrd sihtrühmal on muudatustest tulenevalt küll paremad võimalused abivahendid kätte saada ja abivahendiga kokkupuude on üldjuhul regulaarne, kuid suuri muutusi siiski ei kaasne, mistõttu ei kaasne eeldatavalt ka kohanemiskulusi. Mõjutatud sihtrühma suurus on võrreldes kogurahvaarvuga väike ja ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Abivahendite taotlejate jaoks on kokkuvõttes tegemist olulise sotsiaalse mõjuga.

Mõju majandusele

Sihtrühm: abivahendite müügi ja üürimisega tegelevad ettevõtted (SKA lepingupartnerid⁶), mis moodustavad alla 1% Eestis tegutsevate ettevõtetega koguarvust.

¹ Sotsiaalkindlustusameti aastaraamat 2024. Kättesaadav: <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/sotsiaalkindlustusameti-aastaraamat-2024/abivahendid-ja-toetavad-teenused> (29.04.2025).

² Statistikaamet, 2025. RV0211: Aastakeskmine rahvastik. Kättesaadav: https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik_rahvastikunaitajad-ja-koosseis_rahvaarv-ja-rahvastiku-koosseis/RV0211 (20.06.2025).

³ 16.07.2024 Sotsiaalministeeriumi arvamus mootorsõidukimaksu seaduse eelnõu 364 UA kohta. Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/arvamus/e1de3711-afda-4ffe-b99f-6541625f98f2/mootorsoidukimaksu-seadus/>.

⁴ Statistikaamet, 2025. LES01: VAESUSE JA ILMAJÄETUSE MÄÄR VANUSERÜHMA JA SOO JÄRGI. Statistika andmebaas (20.06.2025).

⁵ Statistikaamet, 2025. THV41: VAESUSE JA ILMAJÄETUSE MÄÄR VANUSERÜHMA, SOO JA PUUDELISUSE JÄRGI. Statistika andmebaas (20.06.2025).

⁶ Sotsiaalkindlustusameti andmetel 183 (01.04.2025 seisuga).

Mõju majandusele puudutab eelkõige eespool nimetatud ettevõtete haldus- ja töökoormust. Muudatuste tulemusena väheneb vähesel määral abivahendeid müüvate/laenutavate ettevõtete haldus- ja töökoormus, kuna abivahendite korralduse regulatsioon muutub selgemaks, toetavamaks ja üheselt arusaadavaks.

Määrusega tehtavad tehnilised muudatused hajutavad tõendite väljastajate halduskoormust.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Mõjutatud sihtrühma suurus on võrreldes ettevõtete koguarvuga väike. Mõju ulatus on väike, kuivõrd muudatustega võib kaasneda vähene töökoormuse vähenemine ning halduskoormuse suurenemist ega muudatustega seonduvaid kohanemiskulusi ei kaasne. Mõju sagedus on keskmine, kuivõrd abivahendite müüjate/laenutajate kokkupuude muudatustega on regulaarne. Kokkuvõttes on mõju abivahendite müügi ja üürimisega tegelevatele ettevõtetele väheoluline.

Mõju riigivalitsemisele

Muudatused puudutavad eeskätt SKA tööd.

Muudatustega ei kaasne olulist mõju riigiasutustele. Mõju on seotud esitatavate erandite taotluste arvuga.

Eespool nimetatud muudatused võivad, aga ei pruugi mõne aja pärast mingiks perioodiks suurendada erandi taotluste hulka, kuna inimeste hulk ja teadlikkus abi saamise võimalustest eelduslikult suureneb. Samuti võivad töö mahtu suurendada muudatustega seotud küsimused nii teenuseosutajate, abivahendi vajajate kui ka töendi väljastajate poolt, kuid see on pigem ajutine. Samas on plaanis seda riski vähendada selge ja sihitatud kommunikatsiooniga, et vähendada survet SKA töökoormusele. Praegu tegeleb SKA-s abivahendite erandite taotlustega kolm täiskohaga spetsialisti, kes moodustavad kogu asutuse töötajaskonnast küll väga väikse osa, kuid seoses erandite taotluste arvu üha kiirema kasvuga suureneb pidevalt nende töökoormus. Pikemas perspektiivis näeme erandite taotluste arvu kahanemist, mis tähendab riigile senisest vähemat abivahendite teenuse kulu (st riigi kulu on abivahendi ostmise või üürimise korral erandi taotluse kaudu suurem kui see oleks ilma erandi taotluseta) ja seeläbi leeveneb ka SKA töötajate töökoormus.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Muudatustel on pikemas perspektiivis väike positiivne mõju riigiasutuse (SKA) töökoormuse leevenemise näol.

Mõju ulatus ja mõju avaldumise sagedus on väikesed, mõjutatud sihtrühma suurus on SKA-d arvestades väike. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Kokkuvõttes on riigivalitsemisega seotud mõju SKA-le väheoluline.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Muudatuste tulemusena muutuvad abivahendid abivajajatele kättesaadavamaks. Paljud nendest, kes varem said vajaliku abivahendi erandi taotlemise kaudu, saavad seda nüüd tavakorras ehk palju kiiremini. Kuivõrd abivahendite kättesaadavus riigi poolt kompenseeritavate abivahendite loetelu ajakohastamisega paraneb, on seeläbi paremini toetatud ka neid vajavate inimeste elukvaliteet ning muudatused annavad sihtrühmale võrdsemad võimalused osaleda ühiskondlikus, haridus- ja töөлus.

Kuna määrusega abivahendite piirhindu ei tõsteta, siis selles osas kulu eelarvele ei tule.

Kulud, mis on seotud abivahendite võimaldamisega eelneva puude tuvastamise või töövõime hindamiseta, on ette nähtud vastu võetud mootorsõidukimaksu seadusega⁷ ja need muudatused on tehtud 01.01.2025 jõustunud määruses.

6. Määruse jõustumine

Määrus on kavandatud jõustuma 01.09.2025, samal ajal jõustuvate SHS-i muudatustega, millega nähakse ette abivahendite võimaldamine ilma eelneva puude raskusastme tuvastamise või töövõime hindamiseta.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu koostöölastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele, Eesti Puuetega Inimeste Kojale, Eesti Õdede Liidule, Eesti Ämmaemandate Ühingule, Eesti Tervisekassale, Sotsiaalkindlustusametile, Eesti Perearstide Seltsile, Eesti Füsioterapeutide Liidule, Eesti Tegevusterapeutide Liidule, Eesti Sotsiaalasutuste Juhtide Nõukojale, Eesti Pimedate Liidule, Eesti Kurtide Liidule, Eesti Apteekrite Liidule, Eesti Proviisorite Kojale, Eesti Audioloogia Seltsile, Eesti Naha- ja Suguhaiguste Arstide Seltsile, MTÜ-le Eesti Koduabi Selts, MTÜ-le Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit, Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidule, Eesti Arstide Liidule, Eesti Patsientide Liidule, MTÜ-le Eesti Rehabilitatsiooniasutuste Liit, Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolile, Tartu Tervishoiu Kõrgkoolile ning abivahendite müügi ja üüriga tegelevatele ettevõtetele (SKA lepingupartneritele (edastatakse SKA poolt)).

Rahandusministeerium koostöölastas eelnõu märkusteta. Koostöölastusringil esitatud ettepanekute ja arvamuste tabel on esitatud seletuskirja lisas.

⁷ Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/download/61626177-2384-4008-b048-5272080cfe14>